

TÜYSÜZ

Milyonda bir olan oldu. İki kız kardeşten sonra aileye üçüz bebek geldi. İki kartopu gibi beyaz mı beyaz, üçüncüsü kıvrıkcık mı kıvrıkcık, zeytin karası erkek kardeş. Dört kız kardeşin beşincisi, zeytin karası erkek kardeşimiz... Sevinçten havalara uçtuk. İçimiz içimize sığmıyordu. Annemin gözündeki tatlı yorgunluğun tarifi yoktu. Mutluluk yuvamızın içine sığmıyor, komşu kadınların göz aydınlarının ardı arkası kesilmiyordu.

Bu sevinç ve mutluluk dansımız akşama babamız eve gelinceye kadar aralıksız devam etti. Ana kucağında üç çocuğu gören babamızın yüzü birden asılmış, yüzüne kan toplanmış kızılca kıyameti koparmıştı. Bir yandan tabak çanaklar havada uçuşurken ağza alınmadık küfürlerin de ardı arkası kesilmiyordu. Yorgun, lohusa yatağındaki anneciğimiz, kocasından sıcak bir buse ve övgü dolu sözler beklerken şu tabloya bakın! Neymiş efendim? Biz iki büyük kızı ve diğer çocuklar kar gibi beyaz tenliyken şu 'yeni dünya velet' nasıl kapkara olurmuş? Kendisinin ve annemin de beyaz tenli olmasından

hareketle bu çocuğun da beyaz tenli olması gerekirmiş. Bütün bu zıvalamalarından sonra bir de annemin kendisini aldattığı ve kimden peydahladığına dair asılsız ithamlar, köşe bucak kaçan, bir yerlere sinmeye çalışan biz iki kız kardeş ve anneciğimizi çileden çıkarmaya yetti. Tavşan gibi ürkek bakışlarla olaya şahit olan annem ve biz, birden arslan kesilip babamıza: ‘Ağzından çıkanı kulağın duyuyor mu Baba. Nasıl böyle düşünebilirsin?’ diye haykırdık ve üzerine yürüdük. Gerisin geriye giden babam sırtının üstüne yere düştü. Sallana sallana ayağa kalktı, küfelik olduğu ağzının kokusundan belliydi. Böylesine bir hareketi bizden beklemiyordu doğrusu. Hasta yatan biricik anneciğimize kol kanat oluvermiştik. Babam, önce eşine, sonra bize ve en sonunda da ciyak ciyak bağırarak kundaktaki üç kardeşimize boş gözlerle baktı. Hiddetini yenememişti. Hırsından burun delikleri her nefes alışında genişleyip daralıyordu. Geriye döndü, son bir kez ardına baktı ve çekip gitti evimizden. Gidiş o gidiş.

Babamın birkaç kez evi terk edip gittiğine şahit olmuştuk. Orada burada gezip dolaşarak siniri yatıştıktan sonra eve sessizce gelirdi, hiçbir şey olmamış gibi. İlk kez bu kadar öfkeli, hırçın ve ağza alınmadık lafları sıralarken gördük. Bazı günler, biraz çakırkeyf eve geldiğinde evimizi neşe, muhabbet kaplar, anneme övgü dolu sözlerinin ardı arkası kesilmezdi. Annem çok güzel bir kadındı. Ta evliliklerinden bu yana büyük annem ve büyük babam evimizin kapısını bir kez dahi çalmadılar. Karşymışlar evlenmelerine... Bu durumdan babam bazen kendisini bazen de annemi sorumlu tutar, içlenir, efkarlanır, şişenin dibini bulduğu zaman da hırçınlaşıp kendini kaybederdi. Bazen konu komşunun dedikodularıyla gaza gelir, kıskançlık krizlerine kapılıp anneme elinin kalktığı da olurdu.

Gerçi son zamanlarda genç bir aşüfteyle düşüp kalktığını da öğrenmiştik. Elin ağzı torba değil ki büzesin. Annem biz-

den, biz annemden saklamaya çalışıyorduk bu durumu. Cilvegöz ve ben çok önceden biliyorduk. Belki de annemizden önce!

Şu erkek milletini anlamak çok zor. Evinde dünya güzeli bir karın, nur topu gibi çocukların olsun, sen git, ne idüğü belirsiz kadınlarda huzuru, mutluluğu ara! Eve gelince hepimiz sus pus olur, anacığım etrafında pervane... Ekmeğini, aşını hazırlar, sorduğunda cevap verir. Sormadığında da gözünün içine bakar, bir ihtiyacı, isteği var mı diye...

Evimizin erkeği yuvadan uçup gitti. Dünya güzeli karısının, gelinlik iki kızının ve yeni dünya çocuklarının yüzüne bakmadan gitti. Bunca yıl kulu kölesi olan, üzerine tir tir titreyen lohusa karısını, lohusa yatağında terk edip gitti.

Annem Sumru, ben İpek, kız kardeşim Cilvegöz ve kundaktaki kardeşlerim seni hiç affetmeyeceğiz baba. Bizi böyle per perişan, çaresiz ve kimsesiz bıraktığın için... Korku, şiddet ve acımasızlığın pusu kurduğun karanlık geleceğin kollarına attığın için... Kolayı, basiti, umarsızlığı seçtiğin için... Bu iki kanatlıların yemini olsun ki artık sana baba demeyeceğiz. Bir kalemde bizi hayatından sildin. Biz de seni hayatımızdan sildik.

Alıştık... mecbur kalınca nelere alışılmıyor ki. Açlığa, yokluğa, yetimliğe, çaresizliğe... Yalnız biz güvercinlerin alışmadığı tek bir kavram vardır o da sevgisizlik. Sevgi ve aşkın olmadığı bir hayatta yaşama direncimiz kırılır, varlığımızın bir anlamı kalmaz. Küçük yüreğimizin pıt pıt atışından çıkan ritmik ses 'sevgi'dir. Damarlarımızda akan kan, aşkın nağmeleridir bizim için. Odur bizi hayata bağlayan, ancak bu şekilde dünyanın her türlü zorluğuna, sıkıntısına direnebilir, mücadele edebiliriz.

Şükür ailemizi birbirine kenetleyen sevgi bağlarıyla birleştiren bu duygu ve his, annemin analık içgüdüğü, sarsılmaz sabrı ve metanetiyle babamızın yokluğunu hissettirmedi.

Küçük kız kardeşlerimizin adını Cilvegöz koydu. Birinin adı Kadife, diğeri adı 'Pamuk'. Erkek kardeşimin adını da ben koydum. 'Kömür' olsun dedim anneme. Annem, akranları alay eder diye karşı çıktı. Israr ettim, 'Ne olursa olsun, adı 'Kömür' olsun diye. En sonunda razı oldu. Ailede herkes önceleri bu ismi yadırgadı. Daha sonraları alıştılar ve benimstediler. Kömür, Kömür... Annem, kız kardeşlerim adını anarken ağızlarından bir Kömür daha dökülüyordu. Simsiyah tüyleri parıl parıl parıldıyordu. Gözleri ıslık ıslık, ufaktan kanat çırpışları, garip ciyaklamasıyla sevgi abidesi oluvermişti. Kömür, içimizi, yuvamızı ısıtıyordu. Evimizin direği, ocağımızın odu, ateşi tek erkeği idi. Bu ailede çarpan kalpler, dışarıdan getirilen yiyeceklerin âlâsı onun içindi.

Aradan tam kırk gün geçti. Küçük kardeşimin doğum günü, aynı zamanda babamızın bizi terk ettiği gündü. Kadife, Pamuk ve Kömür'ün kanatlanıp uçacağı zaman geldi. Bir iki kez çatı katından kendilerini boşluğa bırakmayı denediler. Cilvegöz son anda engel oldu. Çünkü bir iki kanat çırpıttıktan sonra yere çakılmaları an meselesiydi. İçlerinde Kadife daha atik, daha korkusuzdu. Pamuk ürkek, çekingendi. Kömüre gelince ailenin her ferdi üzerine titreyince mızımızlığı artmış, tembel ve yaramaz bir çocuk olup çıkıvermişti. Küçük kardeşlerimizin yanından gece gündüz hiç ayrılmadık.

Çocukluğumu hatırlıyorum. Geceleri annem, gündüzleri de babam başımızda beklerdi. O günlerin bizim en güzel günlerimiz olduğunu nereden bilebilirdim ki! Annem çiğnediği mercimek, fiyi ya da buğday türü yiyeceği ağızımıza boşaltırdı. İnsan denen varlığın dışisinin çocuklarını emzirmesi gibi bir şeydi bu.

Gündüz annem yiyecek aramak için yuvadan uçar gider, babam bize bakardı. O zamanlar böylesine serkeş hayatı yoktu. Evine ocağına bağlı, konu komşunun bazısının kışkırdığı, bazısının da imrenerek baktığı mükemmel aile babası. Ben ve Cilvegöz üşüdüğümüzde hemen kanatlarının arasına girer, mışıl mışıl uyurduk. Sıcaklığı, şefkati hissetmek. Korkmadan güven duyduğun kanatların altında uyuyabilmek...

Küçük kardeşlerim kırkını doldurana kadar neler çekmedik ki. Biz güvercinlerin baş belası kediler, sinsi ve acımasızdırlar. Nerden duyar, nerden kokuyu alırlar bilinmez, gece gündüz demeden fırsatını buldu mu saldırırlar. Daha ağzı süt kokan, yeni tüylenen güvercin yavrularını ana babalarının gözü önünde, zalim pençeleriyle kapıp götürürler.

Nitekim yan çatı katındaki komşunun iki çocuğunu bir günde kara kedinin biri alıp götürdü. Zavallı anaları gözü yaşlı kanat çırpıp feryat etmekten başka bir şey yapamadı.

Yalnız bu yaratıklara, kanatlanıp uçabilen güvercinler kolay kolay yem olmazlar. Çünkü güvercinlerin önsezileri güçlüdür. Tehlike anında ailenin diğer fertlerine hemen haber verilerek o bölgeden uzaklaşırlar. Bununla beraber yaşlısı, hastası bir kedinin ya da yılanların avı olmaktan kurtulamaz.

Korku ve endişe içerisinde kazasız belasız kırk günü atlattık. Artık annemizin öncülüğünde uçma vakti gelmişti. Hepimiz yuvamızdan çıkıp gökyüzüne doğru kanat çırpmaya hazırдық. Birimiz istisna. Kömür ipe un seriyor, umursamaz tavırlar takınıyordu. İstese de istemese de uçacaktı. Önce annem yuvadan 'pırr' diye uçtu. Kanatlarını yayararak çatının etrafında yarım daireler çizdi. Uçmanın ne kadar güzel olduğunu ve biz güvercinlerin karakterini anımsatırcasına... Anneme hayrandım. Hâlâ bir genç kız tazeliğinde canlı ve güzeldi. Ardından Cilvegöz fırladı. Havada taklalar atarak yükseliyordu gökyüzüne. Akrobatik hareketlerin her türlüşünü deneyerek. Cilvegöz de zerafetin, şıklığın timsaliydi.

Sonra Kadife ardından Pamuk kendini boşluğa bıraktı. Pamuk tedirgin ve ürkekliğini üzerinden atamamış kanatlarını çırpmakta gecikmişti. Yere doğru inerken hemen Cilvegöz'le annem beliriverdi. 'Haydi durma, kanatlarını çırp' haykırılarıyla cesarete gelen Pamuk kendini topladı, kanat çırpmaya başladı. Çırpıkça havada dengesini sağlıyor, düşme hızı yavaşlıyordu. Demek ki her şey kendine güven ve kanatlara bağlıydı. Daha da çırpıyordu. Artık düşmek yerine daha da yükseliyordu. Evet, evet oluyordu bu iş. Başarmıştı işte. Kadife'nin peşine takıldı.

Kömür'e gelince... isteksiz ve vurdumduymaz tavırlarıyla çatı kenarında volta atıp duruyordu. Yavaştan kanatlarını açıyor, tekrar kapatıyordu. Biz istiyorduk ki kendi iradesiyle yapsın ve kanatlanıp uçsun. Buna bir türlü yanaşmıyor, habire kafasını eğip sağa sola dönüyordu. Havada annem Cilvegöz, Kadife, Pamuk cesaret verici sözler sarf ediyorlardı. Anlaşılmıştı, bu çocuğun gönlü yoktu ne uçmaya ne de kanat çırpmaya. Yanına yaklaştım. Çatının kenarına kadar sıkıştırdım. Bir kanat darbesiyle aşağı ittim. Kömür, kanatlarını çırpmaya yine isteksizdi. Yere doğru çakılıyordu. Peşi sıra atıldım. Hepimiz etrafında pır pır dolanıyorduk. Yere çakılmasına beş on metre bir şey kalmıştı. Kurnaz çocuk o anda kanat çırpmaya başladı. Yüreğimizi ağzımıza getirmişti. Yılların tecrübesine sahipmiş gibi göğe yükselmeye başladı. Bize oyun oynamış, kandırmıştı bizi. Ama neyse uçuyordu ya. Biz de peşinden semaya doğru havalandık. Ailece göküyüzünde kanat çırpıyorduk. Bundan daha güzel ne olabilirdi!

Uçmak özgürlüktü. Uçmak, kanatların ucundaki mutluluk rüzgârını hissetmekti. Annem önde küçük kardeşlerimiz ortada ben ve Cilvegöz arkada gökyüzüne yükseldikçe yükseliyorduk. İnsanların evlerinin çatı katları gittikçe küçülüyor, mahalle, sokak aralarındaki insanlar karınca gibi görünüyordu gözümüze. Bu uçuş aynı zamanda keşif uçuşuydu. Sağımızda,

solumuzda gruplar halinde uçuşan tanıdık hemcinslerimizle selamlaşıyorduk. Aşağı mahalleyi mesken edinen Derbeder, etrafımızda dolanıp duruyordu. Yalnızlığı seven, yeri yurdu belli olmayan fakat bana deli gibi âşık olan Derbeder. Yüz vermiyordum doğrusu. O lakayt, umursamaz tavırlarım karşısında gururuna yediremiyor, her gördüğü yerde kur yapıp dil döküyordu. Ama nafile. Zira babamın yaptıklarından sonra erkek milletine güvenim kalmadı. Yüz bulamayınca en sonunda peşimizi bırakıp avare uçuşuna kaldığı yerden devam etti.

Annem belirli bir irtifadan sonra daha fazla yükselmeme-mizi sıkı sıkı tembihledi, özellikle küçük kardeşlerime. Daha 'Neden!' sorusunu beklemeden daha yükseklerde kanatlılar arasında zalim pençeleriyle onları bekleyen şahin, atmaca, doğanlara av olacaklarını dile getirdi. Özellikle şahinler çok tehlikeliydi güvercinler için. Sert ve uzun tırnaklı pençeleriyle açık alanda görür görmez mermi gibi saldırır ve daha yere düşmeden acımasız gagaları bedenleri paramparça ederdi.

Doğrusu biz güvercinlerin ne çok düşmanı vardı. Yerde kediler, yılanlar, gökte güya hemcinslerimiz sayılan yırtıcı kanatlılar... Ancak bu düşmanlardan daha tehlikeli ve zalimi vardı ki onları tarif etmek için ne kelimeler ne de sözler yeterliydi.

- İnsanlar insanlar!... Çocuklar, özellikle yerde iki ayaklı dik duran bu yaratıklara dikkat edin! Ne dostluklarına ne de düşmanlıklarına güven olur. Ne kedilere, ne yılanlara ne de gökyüzündeki düşmanlara benzerler. Bir gün çatı katında ummadığınız bir anda pençeleriyle sizi yakalayiverirler. Bu düşman başınızın üstünden size çöker, görme alanınız dışındadır. Bunların vahşiliklerini anlatsam saymakla bitmez. Bazıları vardır ki, hemcinsleri bunlara 'kuş akıllılar' der. Gece gündüz peşimizedirler. Çatının en yüksek yerine, caminin minaresine kondum, beni kimse yakalayamaz diye gaflete sakin kapılmayın. Bu kuş akıllılar göğşe merdiven dayar, yine de

size ulaşır. Hele bunların arasında Tüysüz, Kör Hasan, Sedat gibi caniler vardır ki onların bulunduğu muhitin kenarından bile uçmayın. Tüysüz dediysem gerçek adı bu değil elbette. Gerçek adı Tufan'dır. Anası daha kendisi üç yaşındayken ölmüş. Üvey ananın elinde büyümüş. Babasına Pazarcı Bekir derler. Tüysüz'ün iki üvey kardeşi daha var, kendilerinden küçüktür. Biri erkek biri kız. Anlayacağımız Tüysüz bunların ağabeyleri. Yetimdir gariptir diye düşünmeyin. Merhamet etmeye acımaya gelmez. Ne bu kuş akıllılar ne de diğerleri. Mümkün olduğunca uzak durun yeter.

Diğer şahıslara gelince, onlar da tam güvercin avcısıdır. Kümeslerinden otuz kırk kadar güvercin hiç eksik olmaz. Evlerinin avlularında güvercin ayartarak birçok kuşçunun güvercinlerini indirip kümeslerine hapsederler. Belirli bir vakit sonra civar ilçelere satarlar. Bu ayartmalarda şaşkın ördek gibi yabancı güvercinlerin de indiği olur.

Gördüğünüz gibi hiçbir kuş akıllının haremine girmedik. Harem demek bir kuşçunun kümesinde ömür boyu zindan hayatı yaşamak, himayesine girmektir. Onun istediği zaman uçulur, istediği zaman yem yenir. Bu ailenin kuralı hür yaşamak, yaşayabildiğimiz kadar özgürce uçabilmektir. Hiç kimseye baş eğmeden, onurumuzdan taviz vermeden. O hâlde haremzade ve haramzadelik bizim anlayışımızla bağdaşmaz. Tehlikelerle dolu bu dünyada her nefes alışımız, gökyüzünde her kanat çırpışımız bizim için bayramdır. Bu her zaman kuşağımıza küpe olsun!

Sabahın ilk ışıklarıyla, Kayadibi'ndeki iki katlı evin kümesinden güvercinlerin 'gurr, gurr' sesleri iştiliyordu. Gece nin kör vaktinde yatsa da her zaman üstüne güneş doğmadan uyanan Tüysüz, dün akşamki düğünde içkiyi fazla kaçırmıştı. Gerine gerine, sağını solunu kaşıya kaşıya yatağından kalk-

tı, dış kapıyı açtı. Yüzünü yıkamak için bahçedeki kuyunun pompa koluna yapıştı. Pompa kolunu aşağı yukarı birkaç kez kaldırır kaldırmaz çörteninden akan su önündeki çanağa dolarken bir yandan da soğuk suyla yüzünü yıkadı. Çanağı avlunun ortasına getirdi. Tandırın giriş kapısının yanında duran çuvaldan bir tas dolusu buğdayı tepelemesine doldurdu. Kümesin önüne gitti, kilidini açar açmaz gece karanlığından bikan kuşlar kendilerini tek tek dışarı attılar. Hemen avlu ortasındaki çanağın etrafına toplanıp kana kana su içmeye başladılar. Bu arada Tüysüz, elindeki çanaktan avuç avuç buğdayı üzerlerine sepelemeye başladı.

Buğday taneleri daha havadan yere düşmeden güvercinler tarafından bir bir kursaklara indirilmeye başlandı. Her yutulan tanenin ardından yere inen gagalar, bir buğday tanesiyle buluşuyordu. Arap, Çilli, Pal, Konur, Paçalı, Apaçı vb. her biri rengârenk, asil güvercinler..

Tüysüz'ün kendinden geçip mest olduğu bu andı. Kapının eşiğine oturup bir de sigara doladı mı değmeyin keyfine... Güvercinlerinin kursaklarını doyuruşu ve tastan lıkır lıkır su içişlerini dakikalarca izler, bıkmazdı. Ak sakal güvercinler karınlarını doyurduktan sonra yeni yetmeler kenardan kenardan bu aile sofrasına yanaşır, geriye kalan kırık buğday taneleriyle yetinmek zorunda kalırlardı. Açık gözlülük yapıp tam ortaya girecekleri anda tecrübenin izlerini taşıyan güçlü bir kanat darbesiyle kendilerini sofranın dışında buluverirlerdi.

Tüysüz, uzun belli, orta boylu, kalın bıyıklı yirmi yaşlarında kara yağız bir delikanlıydı. Kalın kemeri, İspanyol paça pantolonu ve yakası açık ala bele gömleği, hiç eksik etmediği aksesuarlarıydı. Bir de yumurta topuklu ayakkabısı...

On, on bir ay içerisinde askere gidecekti. Hiçbir işte dikey tutturamaz, durmadan iş değiştirirdi. Çaycılık, garsonluk onun kısa aralıklarla yaptığı meslek dallarıydı. Bir de pazar-

cılık. İlçenin haftanın iki gün, Çarşamba ve Perşembe günleri açık olan pazarında patlıcan, domates, biber satardı.

Ağzından düşmeyen sigarasıyla sabahtan akşama kadar 'kara kemere gel, kara kemere haydi!' diyerek bağıra çağıra sattığı sebzeden aldığı yevmiyesi hemen sigaraya ve kuş yemi- ne giderdi. Başka bir şeye de harcamazdı.

Sokakta, yolda yürürken gözleri her zaman havada olur- du. Güvercinler ne tarafa, hangi yöne uçar, hangi çatıya ko- nar hep bunları gözlerdi. Uçuşunu beğendiği bir kuş hangi evin çatısına konarsa konsun kısa zamanda çatıda bitiverir- di. Güvercine sessizce yaklaşır, yukarıdan fark ettirmeden güvercini yakalayiverirdi. Konu komşu, çok kez evin çatısın- daki kiremitleri kırdığı için Tüysüz'e lanetler okur, ardından küfürler savurur, oralı olmazdı. Hiç birine karşılık vermez boynunu eğer, yakaladığı kuşu koynuna saklayıp geçer gi- derdi.

Tüysüz, sabahın erken vaktinde kuşlarını yemlerken bal- kondan kendisine haşın ve sert bakışlar fırlatan babasını fark etti. Bir an göz göze geldiler. Hiç oralı olmadan sigarasını tüt- türmeye devam etti. Yerinden kalkıp bir tas yem daha atmaya düşündü. Çuvala taşı daldırdığında arkasından bir el, bileğini yakaladı. Elindeki tasla birlikte ekinler havaya savruldu.

Babası öfkeyle haykırdı:

- Sana kaç kere dedim şu kuşçuluğu bırak diye. Neden beni dinlemiyorsun ha!

Tüysüz cevap vermedi.

- Bıktım senin bu aymazlığından. Konu komşuya beni rezil ediyorsun. Her gün şikâyet. Başka mahallelerden insan- lar kapıma dayanıyor. Senin gibi çocuk olmaz olsun.

Elini kaldırıp Tüysüz'ün suratına tokadı atacakken ba- basının elini havada yakaladı. Babası güçlüydü ama kendi-

sinde de gençliğin gücü vardı. Elini sıkkan mengeneden kurtulmaya çalıştı babası. Kurtulamayınca diğer eliyle geriye itti Tüysüz'ü. Tüysüz sendeleyerek avludaki küçük su göletine düştü. Yerinden hışımla kalktı. Eline geçirdiği kürekle babasının üzerine yürüdü. Baba oğul arasındaki kavganın tam ortasında kapıdan fırlayan analığı kendini dışarı atıp avazı çıktığıınca bağırdı.

– Yetişin komşular, yetişin!

Bitişiklerindeki Fırıncı İhsan don pijama avluya girip Tüysüz'ün elinden küreği zorlukla aldı. Babası bunun üzerine daha diklenip oğlunun üzerine yürüdü. Fırıncı İhsan izbandut gibi vücuduyla araya girdi. İkisini de birbirine yanaştırmadı. Komşuluğun getirdiği hakla:

– Dur Bekir Ağa. Çocuğun üzerine bu kadar gitme.

Bu arada Tüysüz'e döndü:

– Tufan oğlum. Sen de sakın ol. Önce bırak bakalım şu küreği elinden... Hah şimdi oldu. Hadi gel senle dışarı çıkalım.

Tüysüz bu söz üzerine süt dökmüş kedi gibi oldu. Önce elindeki küreği yere fırlattı. Babası burnundan soluyarak eve girdi. Fırıncı İhsan da Tüysüz'ü koltuklayarak evin avlusundan çıkıp gittiler.

Hasat zamanı, tavşan yılı... Yerdeki karıncanın, havadaki biz kanatlıların ve iki ayaklı dik duranların yüzünün güldüğü, bolluk bereketin olduğu mevsim. Bütün canlıların yaşam duygusunun kabarıp canlandığı ağustos ayının sabahında güneş doğmadan uyandık. İçimizdeki sevinç, kanatlarımızdaki her tüye yansıyor, mutluluk rüzgârını arkamıza alarak kanat çırpıyorduk.

Ailece şehir dışındaki tarlalara gideceğiz. Sap samandan geriye kalan arpa, fiy, ekin bizi bekliyor. Kış günlerinin acısını çıkartırcasına doya doya yiyeceğimiz yığınlar bolluk ve bereketin habercisi.

Annem yuvadan uçmadan önce tembihlerini ardı ardına sıraladı. ‘Çok alçaktan ve çok yüksekte uçmayın.’ Kendisi önde, Kadife, İpek, Kömür ortada, ben ve Cilvegöz de arkada... Atmaca, Şahin saldırdığı zaman hemen çatı katı aralarına doğru iniş yapacağız. Çünkü onların dar alanda hareket etmesi çok zor.

Gına gelmişti bu tembihlerden. Hepimiz sıkıla sıkıla dinledik. Meğer bu söyledikleri ne kadar önemliymiş. Birazını dahi şu aptal kafamıza koysaydık başımıza bu felaket gelmezdi. Özellikle Kadife ve Kömür bu tembihlere hiç kulak asmıyor, kafalarının dikine gidiyorlardı.

Havalandık. Tam annemin dediği gibi uçarak şehir dışındaki biçilmiş tarlaların birine geldik. Burada bizim için yığınla arpa vardı. Hemcinslerimizden güvercinler, yabancı güvercinler çoktan yerlerini alıp iştahla önlerindeki arpaları gagalıyorlardı. Biz de vakit geçirmeden tarlada geriye kalan arpa tanelerine yumulduk. Uzun süre gagalarımız yere inip kalkmaktan yorulmuştu. Ama biz bunu umursamıyorduk. Gagalarımız habire durup dinlenmeden çalışıyordu. Annemiz bir ara: ‘Bu kadar yeter çocuklar. Öğle sıcağı kızdırmadan eve dönme vakti geldi’ dedi.

Hepimiz ısrarla gitmek istemediğimizi dile getirdik. Karşığı tepenin arkasında duran tarlada bizi bekleyen fiy olduğunu ve bunu çok sevdiğimizi mız mızlanarak söyledik annemize. Kadıncağız bizi kıramadı.

‘Bir şartla, orada çok az yiyeceksiniz. Yedikten sonra eve dönene kadar asla su içmeyeceksiniz. Su içtiğiniz takdirde daha da alçaktan uçar, kanatlarınız tok kursağınızı kaldıra-

maz, hâliyle yorulursunuz. Bunu kabul ederseniz gideriz.’ Hep birlikte bu şartı kabul ediyoruz dedik. Heyecanla kanatlarımızı za kuvvet tepeyi bir çırpıda aşip fiyat olan tarlaya bodoslama-sına indik. Annemizin nasihatini çoktan unutmuştuk. Allah gagamıza, kursağımıza kuvvet versin. Yedikçe yiyorduk. Annem arasıra ‘Haydi bu kadar yeter’ dedikçe oralı olmuyor, Cengiz Han’ın ordusu gibi saldıırıyorduk. Annemizin kanat darbeleri, gaga ısırıkları karşısında mecburen havalandık. İsteksizce şehre, yukarı mahalledeki çatı katındaki eve doğru yol almaya başladık. Kanat çırpışlarımız gerçekten de ağırdı. Özellikle küçük kardeşim Kadife’nin kanat çırpışları iyiden iyiye cılızlaşmıştı. Aramızda ekin, fiyat en fazla o kaçırmıştı. Kursağına düşkün, üstelik toplucaydı. Ağaçlıkların arasından giderken küçük bir göleti gördü. Hızla gölete süzölmeye başladı. Annem geriye bakınca bu durumu görür görmez ardına düştü. Onun ardından bizde yere doğru süzöldük. Kadife indiğı göletin yanından çölde kalmışçasına lıkır lıkır su içiyordu. Annem ne kadar engellediyse de durdurmak mümkün değildi. Bu arada diğerkardeşlerim de tabii... Etraftan bir tehlike gelmesin diye sağı solu kolaçan ediyordum. Genelde tehlike biz kanatlılar için su içerkendir. Kedi, yılan, insan her ne yaratık varsa. Bu yüzden her zaman tedbiri elden bırakmamak gerekir. Dolayısıyla böyle durumlarda gönüllü olarak gözcülüğü ben üstlenirdim.

Şükür ki böyle bir olay yaşanmadı. Anacığımız bize bağırdı, çağırdı. Söz dinlemeyen haylaz çocuklar olduğumuzu, böyle yaptığımız takdirde bir daha yuvadan dışarı kanat bile çırpıtmayacağını bir bir anlattı. Ağzından hiç kötü söz çıkmayan anacığımızdan ilk kaba sözleri böylece duymuş olduk. Haklıydı, hem de yerden göğekadar. Bu nasihatlerinin iş işten geçtikten sonra altın değerinde olduğunu nereden bilebilirdik ki!

Evet sular da içilmişti. Bu göl kenarında ot ve sazlık arasında bir kanatlı için uzun süre kalmak son derece tehlike-

liydi. Anacığımız sert bir dille: ‘Davranın, istikametimiz yuvamızdır. Sözümünden çıkanın canına okurum. İpek şimdi en önde sen uçacaksın. Cilvegöz’le ben arkada. Üçüzler ortada.’

Annemin bu tedirginliğini anlayamamıştım. İki kanat çırpışta aha yuvamız. Bu telaş ve endişenin ne anlamı vardı? Sözüünü ikiletmedik. ‘Pırr’ diye havalandım. Ardımdan bizimkiler. Öğle sıcağı yavaştan kızdırıyordu. Şehrin bu tarafındaki çay süzüle süzüle akıyordu. Hemcinslerimizin bazıları ağaç boyunda uçuşuyor, bazıları da bizden fersah fersah yukarılarda yüksekliğin ve gökyüzünün keyfini çıkarıyordu. Tam bir bayram havası tadındaydı her şey. Doğrusu bunun tadını çıkarmak varken eve gitmenin, pineklemenin ne anlamı vardı! Annemizi anlamakta zorluk çekiyorduk vesselam. Yaşlanıyordu artık. Bir de babamızın yokluğu, özellikle üçüzlere. Kimbilir kaç gece uykusuz sabahlamıştı, yorgun, argın bizlerin başında. Hem baba hem ana olmak kolay değildi elbet.

Cilvegöz’ün ise hiçbir şey umurunda değildi. Hayatın tadını çıkarmak için doğmuştu sanki. Özgürlüğü seviyordu. Civardaki gençler etrafında pervane olurken mest oluyordu âdeta.

Anamın arada bir uyarılarıyla bu düşüncelerden sıyrılmaya çalıştım. ‘Temponu düşür, hızını azalt’ gibi ikazlar beni kendime getirdi. Zira yükseklik ve uçuş hızını ben ayarlıyordum. Çoktan şehre gelmiştik. Evlerin kiremitten çatı katlarını görünce toparlandım. Ardıma dönüp baktığımda kardeşlerimden çoktan kopmuş olduğumu fark ettim. Kadife’nin kanat çırpışları gittikçe zayıflıyor, daha alçaktan uçuyordu. Annemin defalarca uyarısına rağmen kanatlarının vücudunu kaldıramadığı belliydi. Ben de hızımı yavaşlattım. Diğerlerinde sorun yoktu. Bir ara annem Kadife’nin bu durumunu görünce ‘Çocuklar ileride caminin çatısına konup dinlenelim’ dedi.

Pamuk, Kömür ve Cilvegöz: ‘Ne gereği var, birkaç kanat çırpışta yuvamızdayız. Yuvamızda dinleniriz’ dediler. Annem bu ısrarlar karşısında mecbur kaldı, kabul etti. Ben de itiraz etmeden yoluma devam ettim. Artık camiden sonra yukarı mahalleye doğru evler yükselmeye başladı. Sanki birbirlerinin üzerlerinde gibi duruyorlardı. Rakımı yüksek olduğu için Yukarı Mahalle denilmişti. Bir de bu evin bahçelerinde kavak ve kiraz ağaçları çoktu. Kuşların kışın sığınacağı, barınacağı nadide yerlerden biriydi burası.

Cami minaresi yüksekliğinde uçmaya başladık. Artık yuvamıza iyice yaklaştık. Kadife kendini koyuvermişti. Devamlı yükseklik kaybedip çatı yüksekliğinde uçuyordu. Bu arada ‘cuvv’ diye bir ses duyduk. Bu sesi hepimiz gayet iyi tanıyor-duk. Haylaz bir çocuğun atmacasından çıkan bir taşın sesiy-di. Ardıma baktım. Taş son hızla Kadife’ye doğru geliyordu. Kadife’nin bundan kaçmasına da imkan yoktu. Ben ve kardeş-lerim uzak mesafedeydik. Birimiz istisna. Zavallı anacığım ok gibi gelen taşla Kadife’nin arasına son sürat daldı ve olan oldu. Taş sağ kanadının altına çarparken ‘çat’ diye bir ses çıkardı. O anda kanadının kökünden teleklerinin kütür kütür kırıldığını gördük. İnsan kaburgalarının kırılması gibi bir şeydi bu. Bahtsız anacığım sağlam kalan tek kanadıyla yarım daireler çize çize aşağı iniyordu. Hepimiz panik hâlindeydik. Ben de zıpkın gibi fırladım. Bu arada Cilvegöz, Pamuk ve Kömür de anacığımızın etrafında kanat çırpışlarımızla destek vermeye çalışıyorlardık. Ne çare elden bir şey gelmiyordu. Rotasını kaybetmiş uçak, dümenini şaşırılmış gemi gibi yere yarım dairelerle çakılıyordu işte. Tam çatıya düşmek üzereyken son bir gayrete geldi. İleriye tek kanadıyla uçmak istedi, başaramadı. Sadece çatı kenarına hızla çarpmaktan kendini kurtarmıştı. Kırık kanadının üzerine çatıya düştü. Sol kanadıyla destek alıp en azından ayakları üzerinde durmayı denedi, başaramadı. Başı dönüyordu. Sağından, solundan dönerek uçuyorduk.

‘Ha gayret anne, başaracaksın! Sen güçlü kadınsın!’ Bunu duyuyor muydu bilemiyorduk. Gözlerinin ferî gitmiş, göz kapakları kapanıyor, başı dönüyordu. En sonunda vücudu kırık kanadı tarafına yığıldı ve yuvarlana yuvarlana iki avcısının önüne ‘pat’ diye düştü.

Avını bekleyen panter gibi sekiz dokuz yaşlarındaki iki çocuk hemen annemin üzerine saldırdı. Elinde atmacası olan, atmacayı cebine koyup annemi avuçlarının arasına aldı.

Korku dolu göz ve ağlayan kalplerle ben ve kardeşim çocukların üzerinde şuursuzca bir şey yapamamanın ezikliğiyle uçuyorduk. ‘Ne olur annemizi bırakın, yalvarırız yaşamasına izin verin!’

Burnundan sümükler akan çocuk zafer kazanmış kumandan edasıyla annemin sol kanadına baktı. Kanadını açtı ve sonra gözlerine baktı annemizin. Gözleri kapanmak üzereydi. Gagasının kenarından kan akıyordu. Sol eliyle bedenini sıkı sıkıya kavradı. Yana düşmekte olan başını sağ eliyle yakalayıp vahşice sündürüp çekti. Zavallı anacığımın kafası sağ elinde, bedeni sol elinde kalmıştı. Çatıdaki kardeşlerim, ben ve Cilvegöz feryatlar içinde çırpınıyorduk. Böyle bir vahşete şahit olmak ne kadar korkunçtu. Hele bu vahşetin maktülü annemse... Deli gibi sağa sola sığırdık. Aklımızı kaybetmek üzereydik. Bir yandan da dilimizden kan kusarcasına beddualar dökülüyordu.

‘Ey insanoğlu! Senin de anan, babanın ölümü vahşi bir varlığın elinde böyle zalimce olsun. Ömür boyu alnındaki yetim damgasıyla sürüm sürüm sürünesin. Bizi anadan ettin. Sen de olası!’

Biz güvercinlerin bedduası daha toprağa düşmeden tutar ve ahımızı alan her kimse ömür boyu iflah olmazdı.

Acımız büyük hem de çok büyük. Tarif etmek mümkün değil. Gözlerimiz dilsiz, kulaklarımız kör, ağızlarımız sağırdı. Yalnızlık ve kimsesizliğin karanlığına mahkûm olmuştuk. Babasızlığa alıştık da anasızlığa nasıl alışacaktık. Yusuf gibi kör kuyulara atılmıştık.

Hepimizden perişan, bin beter pişmanlık ve vicdan azabının kavrum kavrum kavurduğu Kadife kısa zamanda dal çubuk oldu. Ablası olarak: ‘Kendini heder etme. Olan oldu, kaderden ötesi yok!’ desem de bunu sanki hiç duymuyordu. Yemeden içmeden kesildi. Bu dünyadan kopmuştu sanki. Cilvegöz, Pamuk ve Kömür gözümüzü ondan ayırmıyorduk. Zira bir çılgınlık yapmasından korkuyorduk. Artık anasız babasız ailede bir başka acıya ve ızdıraba tahammülümüz yoktu. Büyükleri olarak içim kan ağlasa da sabırlı ve metin olmak zorundaydım. Yoksa kurda kuşa yem olmamız an meselesiydi.

Aradan üç ay geçti. Cilvegöz, Pamuk, Kömür kendini toparlamaya başladı. Kadife, hâlâ kendinde değildi. Hareketleri, kanat çırpışları, bakışları donuktu. Birkaç defa şehir dışına uzun bir yolculuğa çıktık. Başka mekânları, tarlaları, bağ bahçeleri gezdik. Bu tebdil-i mekân fena olmadı. Kadife yavaş yavaş hareketlenmeye, canlanmaya başladı. Bu durum hepimizi sevindirdi. Kömür’ün çocuksu şakaları, aptallıklarına da gülüyorduk. Her şeye rağmen hayat devam ediyordu. Gün geçtikçe kendimize geliyorduk, yaşama gücü ve azmimiz artıyordu. Yiyecek ve gıda sorunumuzu bu kışlık halletmiş-tik. Dolayısıyla açlık ve kıtlık sorunu bizim için kalmamıştı. El birliğiyle çalışmanın sonucunda kendimize güvenimiz de artmıştı.

Her kanat çırpışımızda gökyüzüne süzülürken Derbeder sanki bizi gözlüyor gibi peşimize takılıyordu. Ne yılışık delikanlı diye sitem ederken Cilvegöz: ‘Hadî naz yapma. Memnun olman gerekirken hayıflanıyorsun. Yoksa istemem, yan

cebime koy davası mı?’ derken sorgulayıcı bakışlarıyla beni zora sokuyordu. Her defasında: ‘Saçmalama! Ne alakası var’ derdim. Gerçi söylediğine de hak vermiyor değildim. Fakat kardeşlerimi bırakarak nasıl şurada burada gönül eğlendirip günümü gün edebilirdim?! Hiç buna imkân var mıydı.

Cilvegöz’ün aklı hep bir karış havada. Yaz kış süslenmekten, tüylerini parıldatmaktan başka bir işi yoktu. Her şeyden de öte kendisine âşık bir güvercindi. Ne zaman yanımızda, ne zaman gruptan ayrılıp gittiği belli olmazdı. Bir de bakmışın ki göz açıp kapayıncaya kadar şehrin bütün hovarda gençlerini peşine takmış. Cilvegöz’ün kalbini çalmak için atmadıkları takla türü, yapmadıkları şaklabanlıklar kalmazdı. Cilvegöz de gençlerin kompliman yapmak için düştükleri durum karşısında kikir kikir gülerdi.

Evet hayat kendi yolunda devam ediyordu. Her şey güzeldi şimdilik. Gelecek yıl, ondan sonraki yıl, ya sonraki yıllar! Kış bu yıl çok çetin geçiyordu. Yem bulmak gittikçe zorlaşıyordu. Rahmetli anacığımız asla ve asla bu insanoglu denen yaratığın haremine girmek yok diye vasiyet etmişti. Gerekirse havada, yerde ya da yuvamızda bizi açgözle bekleyen düşmanlar yakalasin, avlasın ne olursa olsun onlara esir olmayacaktık. Haramzedelik ve haremzadeligi bize haram etmişti anneciğimiz. Nur içinde yatsın. Esarete aydınlığı yaşamaktansa özgürlükte karanlık mahkûm olmak bizim tercihimizdi.

Cilvegöz kadınlık içgüdüğü ve duygularının farkına varmıştı. Bu duygular umursamazlık ve uçarılığın son noktasına getirmişti kendisini. Artık küçük kardeşlerime göz kulak olmaktan ziyade bütün zamanımı uçarı kız kardeşim alıyordu. Gözüm ve kalbim ne kadar üzerinde olursa olsun akacak kan damarda durmuyordu. İsterdim telli duvaklı bir gelin olarak yuvamızdan uçmasını. Gökyüzünde süzüle süzüle mutluluğa doğru kanatlanmasını...

Ne çare ki böyle olmadı. Mahallenin uçarı, çapkın genci Fırıldak Çilli'ye takıldığı gün Sabri'nin ayartmasıyla haremine girmiş oldu. Meğer Fırıldak Çilli, Sabri'nin ayartmacısıymış. Cilvegöz güzeldi ve bu güzelliği annemden almıştı. Güzeli olduğu kadar uçuşu, kanat çırpışı balerin zerafetindeydi. Kendisini izleyenleri âdeta büyülerdi. Her şeye rağmen olan olmuştu. Harem kapısından giren biz güvercinlerin onurunu kıran bir işlem yapıyordu. Sabri de kardeşime bu işlemi yapmakta gecikmedi. Her iki kanadından üçer telesi çatır çatır sökülüp çıkardı. Dayanılmaz bir acıdır bu. Tıpkı insan denilen varlığın tırnaklarının diri diri sökülmesi gibi... Üç dört gün şuursuz aylak aylak dolaşırsınız ve bilincinizi kaybedersiniz. On beş gün uçmayı unutursunuz. Daha sonrası... sonrası daha acıdır. Hareme alışırsınız. Yemine, suyuna, kümesine, kokusuna ve sahibinizin vicdanına alışırsınız. Telekleriniz yeniden çıkıp uçmaya kalksanız dahi sanki biri sizi ardından çeker, havalanamazsınız. Diğer güvercinlerden kopamazsınız. Grubunuzun lideri havada ya da yerde her nerede olursa olsun kontrol eder. Çalışıp çabalamadan önünüze gelen yiyecek ve sıcak bir küme. Yılanlardan ve kedilerin tehlikesi ve korkusundan uzak bir hayat. Bu hayatın garip bir sarhoşluğu da vardır. Bu sarhoşluk özgürlüğünüzün önünde kocaman kaya gibi duran afyon sarhoşluğudur. Bir süre sonra tek başına havalanıp gökyüzünde kanat çırparsanız da o rahatlık ve kümesin sıcaklığı sizi tekrar hareme döndürür.

Derbeder, kaç kere yuvamızın eşğine gelip Cilvegöz'ü eğer istersem alıp getirebileceğine dair dil döktü. Derbeder, özelliği olmayan basit bir güvercindi. Ne uçuşunda ne de kendisinde asalet ve zerafetten bir iz vardı. Yalnız bir özelliği vardı ki o da diğer çoğu hemcinslerinde yoktu. Gözüpek, korkusuz ve aklına geleni her ne pahasına olursa olsun yapan biriydi. Ben ve kardeşlerim adına hiçbir güvercinin hayatını tehlikeye atmasına razı olamazdım elbet. Fakat ısrarlıydı bu konuda.

Kardeşimi mutlaka getireceğine yürekten inanıyordu. Belki de bana sevgisini böyle ispat edeceğini düşünüyordu.

Korkularım vardı sevmek ve sevimekten yana. Bir erkeğe bağlanıp kapılmaktan korkuyordum. Babam kim bilir kaç kere bizi şehir üzerinde ve şehir dışında uçarken görmüştü. Bir kere bile yanımıza gelmedi. Kadınlık gururumun ayaklar altına alınmasından korkuyordum. Bu nedenle duygularımın esiri olmamalı ve güçlü olmalıydım. Kendim ve yetim kardeşlerim için...

Derbeder'i kaç defa bu işten vazgeçirmeye çalışsam da 'Nuh diyor, peygamber' demiyordu. En sonunda arkasını dönüp havalandı. Peşinden ben de havalandım. Pamuk ve Kömür'e arkamızdan gelmesi için işaret ettim. Onları yuvarımızda yalnız bırakamazdım.

Çatılar altımızda gittikçe küçülüyordu. Derbeder ardına bile bakmıyordu. Benim için kendini tehlikeye atıyordu. Zira Sabri'nin avlusuna indiğinde önce Cilvegöz'ü ikna etmesi lazımdı. İkna ettiğinde karşısında kümesin ağa güverciniyle mücadele etme ihtimali yüksekti. Bütün bunları başarsa bile Sabri denen caniden kurtulması mucizeydi.

Sonunda Sabri'nin bulunduğu mahalleye geldik. Derbeder Sabri'nin iki katlı bahçeli evinin üzerinde daireler çizerek alçalmaya başladı. Olan biteni uzaktan izliyorduk. Kümesten çıkan güvercinler avludaki küçük göletin başına üşüşüp su içiyorlardı. Görmüştüm Cilvegöz'ü. İçlerinde en alımlı ve güzeli benim kardeşimdi. Derbeder gittikçe alçalıyor bu arada sağı solunu kontrol etmeyi de ihmal etmiyordu. Ortalarda Sabri yoktu. Bu iyiye işaretti. Fakat tedbiri elden bırakmamak gerekiyordu. Ya bir yerlerde saklanıyorsa. Hınzır, kim bilir nereye saklanmıştı. Hiç ummadık bir anda adamın başında bitiverirdi. Zira kedi ve yılanlardan daha sessiz ve sinsiydi.

‘Geri dön! Ne olursun geri dön!’ diye haykırıyordum Derbeder’e. Fakat oralı olmadı. Sağını solunu habire kolaçan ediyor, gittikçe çatıya yaklaşıyordu. Çatıya indi. Son bir kez sağını solunu yokladı. Sabri belası yoktu ortalarda. Kararlı bir şekilde vakit geçirmeden küçük göletten su içmekte olan hemcinslerinin arasına, Cilvegöz’ün yanına güç bela indi. Diğerleri Cilvegöz’e yaklaşmasına izin vermiyordu. Cilvegöz’ü ikna etmek için dil dökerken bir yandan da göletten su içer gibi yaparak kendini kamufle etmeye çalışıyordu. Cilvegöz ise Derbeder’i daha önce hiç görmemiş gibi boş gözlerle bakıyor, yalvarıp yakarmaları karşısında bir tepki vermiyordu. Derbeder konuşup dil dökmekle bir sonuca varılamayacağını anladı. Cilvegöz bir ara başını kaldırıp göğe baktı. Ablası ve kardeşlerini görmüştü. Tanımişti bizi canım kardeşim. Bir ara cesarete gelip Derbeder’le havalanmaya çalıştı. Harem ağası güvercin, Cilvegöz’e dik dik baktı. Bu arada Derbeder’e soku- lup bir iki kanat darbesi indirmeyi de ihmal etmedi. Derbe- der için bu darbeler, sinek vızıltısıydı. Mahallenin bu hoyrat, uçarı genci, gözümde bir dağ gibi büyümüştü. Bu cesaret ve korkusuzluğu karşısında hayran kalmıştım. Sadakati ve aşkı- na da elbet. Bir kadın severse böyle bir erkeği sevmeli diye düşünürken ekin torbaları arkasına saklanmış Sabri’nin kedi kurnazlığıyla güvercinlere yaklaştığını fark ettik. Ben, Kadife, İpek ve Kömür olabildiğince bağırıyor ve bütün gücümüzle kanat çırpıyorduk.

– Derbeder! Dikkat, iki ayaklı dik duran düşman arka- dan sinsice size yaklaşıyor. Çabuk havalan, ne olursun çabuk havalan!

Bağırmaktan gırtlığımız parçalanacaktı neredeyse. Der- beder duymuyordu bizi. Güvercinlerin ‘gurr, gurr’ sesleri ve Cilvegöz’ü ikna çabaları nedeniyle sesimiz ona duyulmu- yordu. Duyduğu sadece kendi sesi ve güvercinlerin gurla- masıydı.

İki ayaklı dik duran düşman çoktan ona yaklaşmıştı. Haremdekiler, sahiplerine alışkın oldukları için gayet sakin bir tavır sergiliyorlardı. Derbeder, tehlikenin büyüklüğünden habersizdi. Kocaman iri bir pençe üzerine çöreklenirken güvercin içgüdüleriyle son anda tehlikeyi fark etmiş fakat iş isten geçmişti. Kenetlenen pençenin esiri olmuştu artık.

Cilvegöz o zaman kendine geldi. Çırpınıp havalanmaya çalıştı fakat başaramadı. Ne yapacağını bilemiyordu. Beyni, kalbi ve bedeni kendini farklı yönlere çekiyordu.

Bitmişti bizim için her şey bitmişti. Cilvegöz havalanmadı. Biz çatıda olan biteni korku ve endişeyle izliyorduk. Sabri acımasızdı. İki ayaklı dik duranlar arasında en korkuncu oydu bizim için.

Derbeder'in gözüne baktı. Küçük yüreğinin güp güp atışını parmakları arasında hissediyordu. Taklacı olmayan ve bodoslama uçan böyle bir güvercini hareme alması için bir sebep yoktu kendince. Haremdeki güvercinlerin karakterini değiştirebilir, sonraki döllerin asaletine zarar verebilirdi.

Çabucak düşündüğünü yerine getirdi. Zavallı Derbeder'in başı bir elde, gövdesi diğer bir elde kaldı. Umursamaz tavrıyla ağır ağır yürüyerek tandır kenarındaki kara kedinin önüne Derbeder'in kafası ve vücudunu fırlatıverdi. Zavallı çılgın âşğımın bedenini, daha yere düşmeden acımasız dişler havada kapıvermişti.

Birden anneciğimizin bedenimizi lime lime yapan, ruhu muza acı veren trajik ölümü gözümüzün önüne geldi. Kısa bir film şeridi gibi akıverdi hatırası. Cilvegöz sağa sola koşturuyor deli gibi hoplayıp zıplıyordu. Zavallı kardeşim uçmayı unutmuştu sanki. Haremdekiler bu durumdan hiç orali değildi. Bu dehşet manzarası onlar için olağan bir şeydi. Sanki hiç bir şey olmamış ve yaşanmamışçasına küçük göletten lıkır lıkır sularını içmeye, çanaktaki fiyden yemeye devam ediyorlardı.

Şu insanoğlunu anlamak gerçekten zor. Biz güvercinlere yapmadıkları yetmezmiş gibi fırsatını bulduklarında birbirlerini boğazlamaktan da geri kalmazlar.

Sabri bir gün güvercinlerini ayarttığı iddiasıyla Tüysüz'ün kapısına dayandı. Tüysüz kümesinin kapısını, tandırdaki zula yerlerini ardına kadar açtı yine de onu ikna edemedi. Küfürler savurup Tüysüz'ün üzerine yürümeye çalışsa da komşular araya girerek kavgayı önlediler. Tüysüz de çalma bıçağını alarak Sabri'ye saldırsa da kısa zamanda büyük bir facianın önüne geçilmiş oldu.

Şüphesiz bu kavga bununla kalmayacaktı. Ev basmalar, sokakta, çarşıda tek yakalandığında, kafadarlarla kıstırıp sıkıştırılmaların ardı arkası kesilmedi. Tüysüz'ün güvercinini Sabri, Sabrininkini Tüysüz ayartarak bu kör dövüşü aralıksız devam etti. Ayartılan güvercinler kısa zamanda elden çıkarılıp başka ilçe ve köylerdeki hareme katılıyordu. Kavga iki kişi arasındaki cebelleşmeden çıkmış âdeta çeteler savaşına dönüşmüştü.

Derin acılar taşıyan bizler elbet bu savaşta tarafsız kalamazdık. Tarafımız ve yönümüz belliydi. Tüysüz'den yanaydık. Cani Sabri'ye gereken dersi vermesini en az onun kadar biz de istiyorduk. Bu zamana kadar ondan hiç bir zarar görmedik. İkincisi yetimliydi. Tıpkı bizim gibi. Bütün bunlar onun yanında olmamız için yeter sebeplerdi.

Tüysüz'ün evinde hummalı bir savaş hazırlığı vardı. Beş altı pazarcı arkadaşı kalın gürgen sopaları, döner bıçaklarını ve zincirleri telaş içerisinde telis torbaların içine dolduruyorlardı. Özenle sarılan kavga aletleri iki torba şeklinde triportörün kasasına konuldu. Sürücü mahallinde kendisi, arkada dört arkadaşı bir akşam karanlığında Sabri'nin evine gidip kümesi patlatacaklardı. 'Kümes patlatmak' tabiri kuşçular arasında kümeste kuşların tamamını serbest bırakmak

ya da ele geçirmek anlamında kullanılıyordu. Eğer karşılına Sabri ve çetesi çıkarsa ölümüne kavga edilecekti. Kıran kırana kavgaya girilecek ne pahasına olursa olsun geri çekilmeyecek, kaçmayacaklardı.

Bafra sigarasını tellendire tellendire yola çıktılar. Bugün dananın kuyruğu kopacaktı, kopmalıydı da. Taşköprü'yü geçtiler. Caminin altından sapa yola saptılar, triportörü durdurup indiler. Hava iyiden iyiye kararmıştı. Kâhyanın kerpiç duvarlı bahçesinin kenarından sine sine Sabri'nin çatal kapısına dayandılar. Tam kapıyı açacakken bağırışma çağrışma içinde sağlı sollu iki grubun arasında kalıverdiler. Tam anlamıyla tuzağa düşmüşlerdi. On on iki kişilik Sabri çetesi bunları çembere aldı. Tüysüz elindeki kalın sopayı havada salladı, diğerleri de ellerindeki döner bıçağı ve zincirleri çıkardılar. Ortalık toz duman oldu. Zinciri, sopayı yiyen 'Yandım anam' diye yere yıkılıyordu. Sabri şaşırды. Rakip çete, çetin ceviz çıkmıştı. 'Davranın kaç kişisiniz be. Şunları daha yere indiremediniz mi?' diye haykırırken iki üç arkadaşı kafasını, ayağını tuta tuta geri çekiliyordu.

Evet rakip ne kadar sayıca az olsa da dişli çıkmıştı. Tüysüz gözlerindeki korkuyu görünce bunu fırsat bilip nara attı. Hasımları çil yavrusu gibi dağıldı. Elindeki sopayı son bir kez salladı. Tabanları yağlayan Sabri'nin sırtına döne döne gelen sopa 'tok' diye bir ses çıkardı. 'Yandım anam' diyen Sabri yüzüstü yere kapaklandı. Diğer arkadaşları çoktan tabanları yağlamışlardı.

Tüysüz geriye döndü. Çatal kapıya bir tekme savurdu. Gıcırdayarak ardına kadar açıldı kapı. Hemen arkadaşlarıyla avluya daldılar. Avluda çemkiren küçük bir köpek, böğrüne yediğı bir tepikle kuyruğunu kısıp ortadan kayboldu.

Tüysüz hemen kümese seğırtti. Kilidi bir çekiç darbesiyle kırıp kapısını açtı. İçeride bir güvercin bile yoktu. 'Yezid'in

dölü' diye bağırды. Geriye dönüp hızla Sabri'yi sopayla indirdiği yere koştı. Arkadaşları da onu takip ediyorlardı. İndirdiği yerde yoktu velet. Toparlanıp oradan bir an önce uzaklaşmak isterken önden ve arkadan iki ekip arabası arasında sıkışıp kaldılar. Kısıkvrak yakalanmışlardı. Çaresiz ellerini havaya kaldırıp teslim oldular. Keklik gibi tuzağa düşmüşlerdi. Bu Sabri geri zekâlısının tek başına yapabileceği bir tuzak değildi. Bu işte bit yeniği vardı. Tüysüz ekip arabasına kelepçelenip bindirilirken bunları düşünüyordu.

Sabri'nin haremdeki güvercinler yoktu. Cilvegöz de tabii. Acaba bu kız neredeydi, nereye gitmiş olabilirdi? Ah Cilvegöz ah! Varlığın bir dert yokluğun bir dert. Neredesin kardeşim. Bu kardeşlerini ardından gözyaşı döktürmeye ne hakkın var?

Tüysüz yoktu artık. Komşuları rahat bir nefes almıştı. Gece gündüz demeden çatı çatı gezen mahallelinin kuş akıllısı, artık kiremitleri kıramayacaktı. Baba oğul arasındaki vakitli vakitsiz geçen kavgalardan rahatsız olmayacaklardı.

Birkaç hafta nezarete tutulduktan sonra cezaevine gönderildi. Dokuz ay yirmi güne mahkum edildi. Ne ardından ağlayanı, ne de 'yazık oldu çocuğa' diye hayıflananı vardı. Yokluğunu hisseden sadece haremde bıraktığı güvercinleri vardı.

Birinci gün kümesin kapısı açılmadı, ikinci günü de... O gittikten sonra güvercinleri unutulmuştu sanki. Güvercinlere sevgisi, tavırları diğer kuşçular gibi değildi. Ayarttığı güvercinlerin hiçbirine insanlık dışı muamelede bulunmaz yalnız her iki kanattan üç teleği ipe bağlar öyle salardı. Merhamedinden mi yoksa yetimliğinden midir bilinmez Sabri canisi ve diğerleri gibi güvercinin başını koparmaz işkence etmezdi.

Kuşçular arasında vahşetin biri bin para. Yabanî güvercinler yakalanır, göğsü yarılarak ödü alınır ve malum dikiş

iğnesiyle yarılan yer özenle dikilirdi. Zavallı hemcinslerimiz, acıdan mı şuurunu kaybettiğinden mi etrafında dönmeye başlar, sağa sola kendini savururdu. İki ayaklı dik duranlarda takla attığı düşüncesi ve büyük bir iş başardığı duygusuyla keyifle izlerlerdi bu durumu. Zira havada uzun süreli uçan ve takla atan güvercin en iyi güvercin sınıfındaydı onlar için.

Kuşçular bazen bir araya gelir, kuşlarının hünerlerini gösterirken zevk alırlardı. Gözlerindeki heyecan ve tutku piyangodan milyonlar çıkmışçasına parıldardı. Bu zevkin tarifi yoktu. Bu zevk başkalarıyla paylaşıldığında güzel ve anlamlıydı. Yalnız bu zevkin sebebi olan güvercinler, takas edilir, ya da bir bedel karşılığında başka bir hareme transfer edilebilirdi. İki ayaklı dik duranların isteği doğrultusunda gelişen bu olaylarda duygular kadar duygusuzluklar da hakimdi.

Oysa Tüysüz öyle miydi ya! Hiçbir güvercinini para karşılığında satmadı, satamazdı da. Yalnız takas ettiği durumlar da yok değildi elbet.

Pazarlıktan kazandığı paranın iki ortağı vardı. Biri güvercinleri, ikincisi de dudağından emzik gibi düşürmediği sigarası. Güvercinler için ekin pazarından yaz kış çuval çuval fiy, çekirdek, ekin, arpa taşırdı. Onlar dostları, yârenleri, kanatları üzerinde uçtuğu gönül dostlarıydı.

İki gündür kapısı açılmayan Tüysüz'ün kümesini Fırını İhsan'ın oğlu Salih açtı. Zavallı güvercinler iki gün karanlığa hapsolmanın getirdiği bunalım ve sıkıntıyla aydınlığa doğru kanat çırpıtlar. Salih hepsini tek tek saydı. Sayısı yirmi dokuz olmalıydı. Kümesin kapısında yirmi beşinci kuştan sonra bekledi, bekledi. En sonunda eğilip kümesin içine baktı. Dördü ölmüştü. Bu ölenler, kırkını doldurmuş güvercinlerdi. Sol elini kümesin içine uzatarak onları bir bir çıkardı. Bir kenara koyduktan sonra evinden getirdiği bir çinik ekini kümesin yanına avuç avuç savurdu. Zavallı güvercinler, açlık iç güdüsüyle

tane tane dökülen ekinlere saldırdılar. Salih bu arada ibrikteki suyu iki ayrı çanağa dökerek ekin saçtığı yere getirdi. Kendisi de tandır kenarındaki çuvalların birinin üzerine oturdu.

Üzgündü, Tüysüz ağabeyi bu yeni doğan yavruları kendisine vermişti. Boynu bükük, boylu boyunca yerde yatan bu yavruların adını da kendi koymuştu. Pal, Çilli, Zencefil, Kartanesi. Ne kadar da masumdular. Belli ki açlığa dayanamamışlardı.

‘Tüysüz Ağabey, bana da birisini ver, tüylerini okşayayım.’ Dediğinde ağzındaki sigarayı itinayla bir kenara koyar, elinde tuttuğu güvercini Salih’e uzatırdı.

‘Dikkat et, canını acıtma. Bunlar duygusal hayvanlardır. Senin kalp atışlarını dahi hissederler.’Tüysüz ağbisi kaç kere ona tembihlemişti. Eğer kendisine bir şey olursa bu kuşları ona emanet etmişti. Gözü gibi koruyacağına dair söz vermişti. Tüysüz ağabeyine verdiği sözü tutmalıydı. O bir gün bu çatal kapıdan girecek:

– Ne haber koç! Çocuklarım nasıl?

– Çok iyi baktım onlara Tüysüz Ağabey. Hiç onların canını yakmadım.

Bu düşüncelere dalıp gitmişken yan taraftan anasının sesiyle irkildi:

– Salih oğlum, hadi öğle yemeğine gel.

Hemen güvercinleri tekrar kümese doğru sürdü. Uçurmak istiyordu. Fakat zaman yoktu. En azından kursaklarını doyurup sularını içirmişti ya. Şimdilik bu da yeterdi. Kümesin kapısını kilitledi. Yerde artık kalan buğday tanelerini küreğin üzerine süpürüp kapı ardındaki çöp kutusuna döktü. Bir tabak buğday ve bir çanak suyu kümesin içine koymayı da ihmal etmedi. Kümesin kenarına bıraktığı güvercin ölülerini küçük naylon torbanın içine koydu. Gidip çay kenarında bir yere gomecekti. Kedi, köpeğe yem olmalarına gönlü razı

olmadı. Tam kapıdan çıkacakken başını kaldırıp geriye döndüğünde Bekir Amca'yı gördü. Donuk ve keskin gözlerle kendisine bakıyordu. Çekinmedi ve oralı olmadı. Hayırsız adam ne olurdu şu kümesin kapısını açıp biraz yem biraz su versen şu günahsız güvercinlere sanki?! Yavaş adımlarla çatal kapıyı ardından kapatıp çıkıp gitti avludan.

Ardından sinsi kızgın bir çift gözün kendisini takip ettiğini gayet iyi biliyordu.

Tüysüz'ün hapis hayatının daha birinci ayı dolmadan haremindeki güvercinler çoktan sırta kadem bastı. Nereye gittiler? Ne oldu? Başlarına bir şey mi gelmişti? Zavallı hemcinslerimin sonunu bilememek, Fırıncı İhsan'ın oğlu Salih'e ne kadar acı veriyorsa en az onun kadar benim de yüreğimi dağlıyordu. Cilvegöz'ün akıbetinin ne olduğunu bilememenin acısının yüreğime oturması gibi...

Salih kim bilir kaç kere gizliden gizliye yem getirmiş, küçük yavru güvercinler üşümesin diye torba torba talaş koymuştu altlarına. Tüysüzlerin yan tarafındaki komşu evin ikinci katından her sabah pencereyi açışında güvercinlerin 'gurr, gurr' seslerini duyar kendinden geçirdi.

Çok kez odasının penceresine kondukları da olmuştu. Babasına kaç kez yalvarıp yakardıysa da bir çift güvercin beslemeye razı edemedi. 'Başın belaya girer, bu kuşçuluk seni yardan da kayadan da atlatır be oğlum. Aha yan taraftaki kuş akıllı Tüysüz'ü görmüyor musun? Bak hapishanede. Çok seviyorsun madem git onun kuşlarını sev!' gibi sözleri hep duyardı.

Salih, Tüysüz ağabeyine verdiği sözü yerine getiremediği için üzgündü. Hapisten çıktıktan sonra yüzüne nasıl bakacaktı? Ona ne diyecekti?

Bu sorular beynini kemiriyordu. Çoğu zaman sabaha kadar yatakta bir oraya bir buraya döner uyuyamazdı. Yalnız şunu çok iyi biliyordu. Bekir Amcanın bu işte muhakkak parmağı vardı. Her sabah gerine gerine balkona çıkıp sigarasını keyifle tütüren bu adam her zamankinden yüzü daha güleç ve memnun bir hava estiriyordu.

Sayılı günler tez geçer derler ya. Tüysüz için bu hiç de öyle olmadı. Hapis hayatı onu epey yormuş ve yıpratmıştı. Zayıf avurtları daha içeri girmiş, beli incelmışti.

Bir kış günü, öğle vakti tahliye oldu. Yanına hiçbir şey almadı. Tıraş takımı, her ne varsa geride kalan kader mahkûmlarına bıraktı. Bu hapis beş yıllık ilkokuldan daha fazlasını öğretmişti ona. Her şeyden önce özgürlüğe ekmek, su kadar ihtiyacı olduğunu...

Dört duvar arasında karanlıklar içinde yapayalnız saat, gün, haftalar geçmiyordu. Sanki saatler çakılı öylesine duruyordu.

Caddelerde hür, kimseye karışmadan, kimseye dalaşmadan yürümek, ağaçların baharda yapraklarını döküşünü, hele hele bulutlarla yarışarcasına uçan güvercinlerin kendinden geçmişçesine kanat çırpışlarını seyretmek...

Evet şimdi anlıyordu. Tam dokuz ay yirmi gün bir kuş gibi kümese kapatılmış, karanlığa teslim edilmişti. Uçmak, kuş olup kanatlanmak, kızağa binip düşe kalka bembeyaz karda kaymak ve göğsün patlarcasına ağaçlar arasında çılgıncasına koşmak...

Karanlık ve yalnızlık onu sindirmişti. Padesüsünün yakasını kaldırdı. Fidanlığı geçti. Yoldan geçen bir gençten sigara istedi. Sigarasını yaktırıp şehir merkezine doğru yoluna devam etti. Acelesi yoktu. Zira bekleyeni de yoktu. Aheste aheste Ulu Cami yokuşunu tırmandı. Şehir merkezinde leb-

lebicilerin dükkânlarının önünden geçti. Önce ne tarafa gitmesi gerektiğini düşündü. Evine gidiyordu. Ya da ev bildiği evine... Oraya gitmesinin bir tek nedeni vardı. Kuşları... Şimdi cıvıl cıvıl ötüyorlardır diye aklıdan geçirdi. Salih, yemlerini suyunu vermiştir. Onları aç bırakmaz evvel Allah. Gayrete gelip adımlarını sıklaştırdı. İsmet Paşa İlkokulunun yokuşuna sardı. Ayakları kayıyordu. Yaklaşık beş seneden beri giydiği ayakkabıydı. Düşe kalka Kızlar Kayasına çıktı. Havanın soğukluğundan elleri ayaz kesmişti. Avuçlarının içine sıcak nefesiyle üfledi. Nihayet evine gelmişti. Çatal kapıyı açtı, kümese doğru baktı. Kümesin önü iki karış kardı. Bu demek ki zavallı kuşlar, birkaç günden beri dışarı çıkarılmamış anlamına geliyordu. 'Zıyanı yok!' dedi içinden. Kümeste yemi suyu varsa bir hafta da dayanırdı kuşlar. Bir çırpıda kümesin önüne geldi. Kapısında kilidi yoktu. Hızla kapısını yerinden sökercesine açtı. Başını eğip kümesin içine baktı. Bir tane bile güvercini yoktu. Çılgına döndü. Kimin yaptığını düşündü. Çok geçmeden bunun cevabını da buldu kendince.

Koşa koşa tandır yanında duran kalın bir sopayı kavradığı gibi ikinci katın merdivenlerine dayandı. Bunu ona ödetmeliydi. Cezasız kalmamalıydı.

Tam bu arada çatal kapıdan içeriye iki jandarma girdi. Koşa koşa Tüysüz'ün bileğine yapıştılar. Kelepçeyi vurdukları gibi karga tulumba omuzlayıp götürdüler. Yine ne vardı? Cezasını çekmişti. Acaba erken tahliye mi olmuştu yanlışlıkla. Olan bitene anlam veremiyordu. Ama biri bunu çok iyi biliyordu. Hapisten çıkacağı günü, gün be gün hesap edip 'asker kaçağı' diye anında şubeye gammazlamıştı.

Tüysüz hâlâ olan bitenin farkında değildi. Çatal kapı önündeki askeri jipin egzosundan inceden inceye duman çıkarken asker ocağının yolunu tuttuğunun farkına bile varmamıştı.

Güle güle yetim Tüysüz! Sen anadan... bizse hem ana baba-
badan hem kardeşten... Güle güle yetim kardeşim. Yolun açık
olsun. Tez zamanda gidip gel. Uğurlar olsun!

Pamuk'u telli duvaklı gelin ettik. Nihayet kader bize de
gülmüş, mutluluğu tam on ikiden vurmuştuk. Onu uğurlar-
ken Ben, Kadife ve Kömür gözyaşları içerisinde birbirimize
sarılıp ağlaştık. Mutluluk gözyaşları buymuş demek. Dünür-
lerimiz başka bir şehirden. Damat da delikanlı, yalanı dolanı
olmayan sadakat sahibi birine benziyordu. Hasılı gözüm tut-
muştu. Kardeşlerim de beğendiler. Ama her şeyden önemlisi
Pamuk'un ne düşündüğüydü. Pamuk, utangaç bir yüzle: 'Sen
bilirsin abla' dedi. Anlaşılmıştı her şey. Kız kısmı baba oca-
ğında misafir derler ya. Bir sonbahar akşamı, güneş batarken
uğurladık onu. Komşular, akranları şehir dışına kadar eşlik
ettiler düğün alayına. Neşe ve eğlence içinde. Bir gelinlik an-
cak Pamuk'a bu kadar güzel yakışabilirdi. Kadife, ben yuvada
kaldık. Kömür de düğün alayına eşlik etti. Yuvayı terk edip
Pamuk'un ardından gidersek bir daha geri dönemeyeceğimizi
çok iyi biliyorduk.

Gittiler. Hiçbir zaman ayrılmayacak, hep yanımda kala-
caklar zannediyordum. Birden uçup gittiler işte. Zor geldi ilk
zamanlar kardeşten ayrılmak. Pamuk'un yokluğuna alışama-
dık önceleri. Keşke Cilvegöz de olsaydı. Olsaydı da bu mutlu-
luk anını doya doya bizimle yaşasaydı.

Aradan altı ay geçti. Kadifenin anacığımız öldüğünden
beri yüzü ilk kez gülmeye başladı. Pamuk'un mutluluğu ona
da umutları tazeleme imkânı sunmuştu. Hayata bütün gücü-
yle sıkı sıkıya sarılmaya çalışıyordu. Ama nafîle... Amansız bir
hastalığa yakalandı. Kesik kesik öksürüyordu. Yeme içmeden
de kesilmişti. Bu hastalığın pençesi bütün vücudunu sardı.
Önce tüylerini döktü. Sonra yediklerini çıkarmaya başladı.

Artık uçmak bir yana yuvada bir oradan bir buraya gezinmeye mecali bile kalmamıştı. Gözlerinin ferisi gitmiş, cansız, nefes alışını belli olmuyordu. Şakacı Kömür, yaptığı muzipliklerle güldürmeye çalışsa da göz kapaklarını zor oynatıyordu talihsiz kardeşim.

Bir sabah vakti yuvanın kenarına kendisini getirmemi istedi. Kanatlarımla itekleyerek yaklaştırdım. Güneşin doğuşunu görmek istiyordu. Tepelerin ardından kırmızı, yusuvarlak bir top gibi başını gösterdi güneş. Kardeşimin yüzünde hafiften bir tebessüm gördüm. Çok mutlu olmuştum. 'Acaba, belki! Niye olmasın!' Son bir ümit kırıntıları parladı beynimde. 'Allah'ım, büyüsun Allah'ım.' Dualar, titreyen gagamdan dökülüyordu. Gözlerimi kapattım. 'Bir mucize Allah'ım, bir mucize!' Gözlerimi açtığımda, güneş dağların ardından kendini iyice göstermeye başlamıştı. Kardeşim boynunu çoktan bükmüştü. Nefes alamıyordu. Yüzündeki hafiften tebessüm hâlâ kaybolmamıştı.

Kömür ise iki haftanın yorgunluğuyla yatağında derin bir uykudaydı...

Kuşçular padişahı Tüysüz, davullu zurnalı halay çekmeden 'En büyük asker bizim asker' naraları atılmadan, ardından bir seveni bile el sallamadan gardan otobüse binip askerliğini yapmak üzere Isparta denilen şehre gitti.

Akranları, kurdaşları sazlı sözlü uğurlanırken, koca evine giden dul karılar gibi asker ocağının yolunu tutması çok ağırına gitti. Hiç ağlamamıştı. Hayatı boyunca hiç gözyaşı dök-tüğünü hatırlamıyordu. Zavallı anacığını kaybettiğinde dört yaşındaydı. Hayal meyal annesinin yüzünü hatırlıyordu. Dört duvar arası, zindana düştüğünde de ağlamamıştı.

Bu gidiş ona çok dokunmuştu. Bu dokunuş askerliğinin uzamasına neden oldu. On sekiz aylık askerliği yirmi altı aya uzadı. Birliğe teslim oluşunun ikinci ayında firar, onuncu ve on üçüncü aylarında hep firar. Birincisinde doğup büyüdüğü memleketine geldi. İkinci haftasında saklandığı evden jandarmalar alıp tekrar birliğin yolunu tuttu. İkinci ve üçüncü firarında başka şehir ve başka köyde yakayı ele verip tekrar teslim edildi.

Ona askerlik zor gelmiyordu. Nöbet, eğitim, spor. Bunlar onun için eğlenceydi âdetâ. Sadece kuşlarını, güvercinlerini özlüyordu. Bir daha hiç göremeyeceği, ıslık çalarak havalandırdığı gelin gibi, kızlar gibi süzülen, kanat çırpın güvercinlerini...

Aldığı cezalarla askerliği tam yirmi altı ay oldu. Şehir, pazar esnafı, havada uçan güvercinler, kuşçular Tüysüz'ü unutmamıştı. Şehirde o yoktu. Öyleyse huzur ve sükûnet vardı. Babasıyla, üvey kardeşiyle yaka paça kavgaları, bağrışma, çağırışma çoktan kesilmişti bu mahalleden. Kuşçu kavgaları, polis karakolu huzurluydu.

Tüysüz, kavgacı ve hırçındı. Çatı çatı gezen, adı birçok kavga ve olaylara karışan, karakolun gedikli bir insandı. Her şeye rağmen mahallede komşunun namusuna, yan gözle bakmak bir kenara, hiçbir yer ve mekânda kimsenin namusuna halel getirmemişti. Yaşlı kadını, erkeği: 'Yapma evladım. Hadi yoluna git!' dediği zaman itiraz etmez kavga dalaşı bırakır, ardına bakmadan terk edip giderdi o mekânı. Kendisinden büyüklere hele de mahallenin efradına bir saygısızlığı hiç olmamıştı.

Tüysüz, kavgayı yatıştırmak isteyen bu aksakallar karşısında yelkenleri bir anda indirir, başını öne eğdi. Biri müstesna... Atası, babası yaşındaki insanların sözünü dinlerken babası karşısında isyankâr duruşuna anlam vermek mümkün değildi. Asla geri adım atmazdı. Çok defa yumruk yumruğa gelmiş konu komşu araya girerek ayırmışlardı onları.

Nihayet askerlik de bitti. Tüysüz'ün askere gidişi nasıl sessiz ve derindense gelişi de öyle oldu. Önceleri hiç kimse inanamadı. Başına buyruk bu deli çocuğun askerliği bitireceğine kimse inanmıyordu.

Onunla ilgili ne hikâyeler uydurulmuştu. Nöbetteyken arkadaşını vurmuş, eğitim alanında komutanını yaralamış... Bu hikâyeler, ağızlarda sakız olup durmadan çiğnenir hale gelmişti. Tüysüz'ü tanıyan tanımayan, bütün bunları duydukça: 'Bu çocuğun askerliği bitmez, oradan ölüsü çıkar' diyorlardı.

Gelmişti hem de kilo almış, kendini toparlamış ağzında emzik gibi duran sigarayı da bırakarak... Hayata küskün değildi. Hapishane ve askerliğin ona çok şey öğrettiği belliydi. Fırınacı İhsan'ın oğlu Salih eve gelir gelmez onu kucakladı. Sarmaş dolaş oldular.

Birkaç gün içerisinde yeniden pazarcılığa başladı. Güvercinlere bakmıyordu artık. Havadan uçan güvercinler tedirgin değildi. Gırtlığını patlatırcasına 'Kara kemere gel, kara kemere!' bağrışmaları içinde sebze meyve satmaya devam ediyordu. Herkes adam olmayacak dedikleri bu çocuğa şaşkın şaşkın bakıyorlardı. Kuşçu kahvesine de uğramıyordu. Bazıları davet ettiler: 'Gel oturup çay kahve içelim, eskileri yadedelim' diye. 'Bakarız' diye geçiştiriyordu.

Babasıyla da kavga etmiyordu. Sessizce alt kattaki kümese bakan tek pencereci odasına çekilip uyuyordu.

Şehir süt limandı. Kuşlar da özgürce uçuyorlardı. Öyleyse Tüysüz'den yana bir problem yoktu.

Çok geçmeden hayırsever komşuların ön ayak olmasıyla şehre bağlı uzak bir köyden bir kızla başgöz ettiler. Evlenip başka mahalleye taşındı. Beladan uzak durmaya özen gösteriyordu. Bir kızı oldu. Daha sonra ikinci, üçüncü kızları... Boy boy, sarı, kıvrıkcık lüle saçlarıyla babalarının akşam eve dönüş

yolunu beklerdi kızları. Yolda rastladığı eski mahallesinden emmi, dayı, teyze, hâlâ bellediği kim varsa evine davet ederdi. ‘Ana bi çayımı iç! Ana bi kahvemı iç!’ Bu davet o kadar sıcak ve içtendi ki...Davet ettiği bu insanların evine gelip sıcak bir çay, kahve içmesinden çok memnun oluyordu. Çocuklarının birisinin başına, dizine binmesi, cıvıl cıvıl konuşmaları, saçlarından doya doya öpmesi, sümüklü burunlarını silip yanaklarını mıncıklaması, biz güvercinlerin hele yetim olan ben ve kardeşim Kömür için seyrine doyum olmaz sahnelerdi.

Demek mutluluk, ayaklarında çorabı olmayan küçük, minicik bir kızın tebessümünde, lüle lüle saçlarında, şefkat yüklü sıcak bir elin dokunuşundaydı.

Güzel, huzurlu günler, kuşçular için çok uzun sürmedi. Önce Sabri’nin kümesindeki kuşlar, sonra Kör Hasan’ın daha sonra Berber Cevat’ın kuşları hepten yok oldu. Sabah geldiklerinde kümesin kapısı açık kuşlar uçup gitmişti. Herkes birbirini suçluyor, ağza alınmadık laflar ve hakaretlerle kavgaların ardı arkası kesilmiyordu.

Kedi yediyse tüyleri en azından ortada olurdu. Başka birisi alıp götürmüşse er ya da geç su yüzüne çıkardı. Diğer köy ve şehirlere gitse dahi bir yerlerden mutlaka duyulurdu. Öyleyse bu güvercinler nereye gitmişti? Yer yarılıp yerin içine girmişlerdi ya!

Aradan birkaç hafta geçti. Haremde yaşayan güvercin sürülerinden bazıları yabanilerin peşinden çoktan başka diyarlara uçup gitmişlerdi. Özgürlüğe doğru kanat çırpıyorlardı. Kuşkusuz bazıları bunu başaracak bazıları da başaramayacaktı. Ama en azından denemeye değerdi.

Haremzâdelerin haremde kaçış macerasına sadece üç canlı şahit olmuştu. Ben, kardeşim Kömür ve Tüysüz. Bu sırrı ikimiz ölünceye kadar saklayacaktık. Aynı şekilde Tüysüz de...

Döl tutamam artık. Bu benim asla anne olamayacağım anlamına geliyor. İki ayaklı dik duranların dışısı gibi menapoza girdim. Yine de kendimi dinç ve hayata sıkı sıkıya bağlı olarak görüyorum. Yaşadıklarım, öğrendiklerim ve şahit olduklarım, hayatın getirdiği ve getireceği her türlü zorluklara karşı eğitti beni. Kalbim hâlâ güp güp atıyorsa bu demektir ki aşkın heyecanını, her zerresine kadar yaşayabilir ve hissedebilirim.

İşte bu duygular benim hayata sıkı sıkıya bağlanmamı sağlıyor. Daha önce de söylediğim gibi sevgidir, aşktır bizi hayata bağlayan. Sevgi ve sadakatin sembolü biz kanatlılar, güvercinlerizdir.

Sevgide, aşta nankörlük olmaz. Acı ve sevinci, hüznün ve mutluluğu bir arada yaşayabilmek her canlının kârı değil. Bazıları bunu başarabilir ama ben başardığımı söyleyemem.

Aileme karşı sorumluluk, sadakat ve gönül bağım kendimden önce geldi. Yanlış yaptığımı sanmıyorum bu konuda. Derbeder benim için hayatını feda etti. Delişmen, çılgın ve hovarda bir yaşantıyı ardında bırakarak... Sırf sevdiği uğruna hayatını feda edecek bir seveniniz varsa daha ne isteyebilirsiniz ki! İşte ben böyle bir sevmeyi tattım. Önceleri inanmadım ama sonucu bunun böyle olmadığını gösterdi. Dünyada hangi dişi, hangi fani böyle bir sevgi ve sadakati yaşadı. Sevmek güzel bir duygu. Sevgiye sevgiyle cevap verebilmek ise o bambaşka bir duygu. İşte bu durum beni bir yandan bahtiyar ederken bir yandan da kahrediyor.

Kömür'ü de evlendirdim. Kendisi gibi kara mı kara, çıtı pıtı bir kızla. Mutlular... Pamuk ve erkek kardeşimin mutluluğu fazlasıyla bana yetiyor. Bu çatı katında yıllarım geçti. Canım anneciğimin şefkat dolu sıcaklığını, kokusunu hep burada hissettim. Keşke giderken de bu kokuyu yanımda götürebilsem.

Beylik

Yavaş yavaş toparlandım. Biraz sonra bu yuvadan uçup eşimi aramaya gideceğim. Belki aşağıda, şehir dışında ya da şu dağların ardında... Belki de daha uzaklarda. Geç de olsa kaybetmediğimi düşünüyorum. Bulacağım, bu eş ve mutluluk rüzgârı beni bir yerlerde bekliyor. Sevgiden, aşktan mutluluktan yana bir şeyler fısıldayacak kulaklarıma. Bir ekmek kırıntısını, bir buğday tanesini dörde bölüp paylaşacağız. Yağmurda, soğukta bir ağaç kovuğunda birbirimizin gözlerine bakarken ısınacağız.

Sıcak havalarda dere kenarında, bir çeşme oluğunda içeceğiz. Birbirimize su damlacıkları sıçratacağız.

Aşk ve aşktan yana her ne varsa katre katre, damla damla yaşayacağız, kana kana içeceğiz. Kuş tüyü kadar hafif, pıt pıt atan yüreklerimizle gurrr... gurrr... gurrr...

23 . 11. 2008

Bişkek